

EBEDİ DÜĞÜNDE SÖYLENECEK ŞİİRLERİMİZİN HATRINA...

İnsandı o...

Aktı su misali, yıkamak için zamanına dadanan günah yüklü gemileri.

Onu kâh yüce bir kervanın peşinde sekerken görürdünüz-ki bu sekiş o ruhta, özgürlüğün en tatlı esaretiydi- kâh bir haritada deniz görüp de boğulurken.

Ve öylesine aşikar bir pırıltı gibi düştü ki, suların durgunluğunu bile huysuzlandırırıldı.Suların durgunluğu,mirasa duyulan yabancılık,fezadan düştüğümüz küfür çukuru ve bunca duyulamayısta duyurmak cehti içinde inanmışlık mes'elesi.

Mes'eleler mes'eleler ve mes'eleler...

Asırlık davaları öz bünye ve idrâkinde şümullendirme mes'elesi.Bir gece uyuyup,sabah aydınlığında tecelli eden bir nimet değildir bu.Usul usul akan suyun başını taştan taş vurup da kanatması gibi iman pırıltısı sönmüş damarlarını.Ve küfrün kızılığını boğma kudretine malik,kanın kırmızılığı,gözyaşının renksiz kalışı,yahut renk cümbüşünün gelip mesken tutması dudaklarını.

Ben üstadı, kaldırım taşlarına uzanmış,boğulan nefes ve cinnet yüklü fikir çilesini boşluğa bağırırken görürüm,her mısrasında.

Sanki bir güvercinin neden uçtuğunu ondan başka merak eden olmamıştı.Bir derviş neden koklamak zorundaydı dağ başlarının yorgunluğunu günbatımında.Heybesi bu denli ağır ve vebal yüklü olmak zorunda mıydı mesela?Belki de bütün yük,savunduğu ideallerin ulvî ve kudretli oluşundandı,kim bilir?

Necip Fazıl da muhakkak bilmiş,tetkik etmiş,duymuş ve

duyurmuştu, bu davanın hor ve öksüz kaldığını öz yurdunda. Öz yurtta gariplik ve paryalık.

Ama bütün bu oluş çilesinde, ilkin yalnızlık ve "kaldırımlar çağı"nın efsunlu gürültüsü, sessiz ve تنها bağirtısı, çığlığı.

Kumar kâğıtlarında merhem arayan, kanayan yaralara.

Aramak, aramak ve daima ve mutlak bulamamak ıstırabı.

Mısralardaki zarafet, ahenk ve fikir yoğunluğunu "kaldırımlar çağı"nda aramaksa, hakikat hesabına bir beyhudelik arz etmesi sebebiyle, hakiki tetkik şuurunda hükümsüzdür. Necip Fazla ebediyet ülkesinde mekân ve mesken tayin eden, ne şu, ne bu, ne de bilmem hangi ideolocya mes'elesi ve idrâki. Yalnız İslam, inanç, iman, aşk ve duyuş zenginliği. Fani lezzet güdüklüğünün, ebedi şuur nezaketine tebdili. Ve işte Necip Fazıl. Hakikat medeniyetini, sonsuz saadet ikliminde kuracak İslam davasının, inanmışlar çağında rastgelenen garipliği.

"ve garip başladı İslam

garip kaldı garip

oysa imtihandır gariplik

bilemedi bunca insan, garip."-REMZİ KÖPÜKLÜ-

İnanmayanların kabalık ve hırçınlığında, inanmışlar çağının inanç ve ihtişamını yedirmek kelimelere. Ve üstad, ecdadından devşirdiği ulviyyeti, şiirlerine aksettirebilme kudretine vâsıl olabilmiştir.

Soytarı, müstehcen ve güdük şiir cemiyetlerine, edebiyat cephelerine-şahsî yalnızlığını gözardı edip, imani kervan kalabalığında doğrulup-anladım işi; sanat ALLAH'ı aramış diyebilecek edebi deha ustalığı ve dil kıvraklığı. Peki bu yüce oluş rahmeti, nerden emzirmişti dizelerini hakikatin?

Ne Batı klasiklerinin, şurda burda, bilmem kaçınıcı

baskının, bilmem hangi köhnemiş tezgahında bulunabilir bu, ne de günaha ve küfre bulanmış azgın kalabalıkların, iman damarlarını boğum boğum etmiş yaygınlığında.

Hangi aşk, gürültüsüz ve sancısız olagelmiştir? Ve kaç inanmışlar kervanının katresi süzülüp de inmiştir 20. asır Anadolusuna. Yunus Emreler, Hacı Bayramlar, Mevlanalar...

Güzel, kır atlarına binip, ve bizi böyle bırakıp sahipsizliğin kıyısında. Bu alışıl gelmiş bir romanın, sararmış sayfalarında anlatılmadı ki İslam Gençliğine, bilsin ve duyabilsin.

Mesela, ezanın lisanına bu kadar yabancılaşmadık çağlar boyunca. Bunu hiçbir tarih kitabı yazmadı, ve tarih yazmadıklarıyla da bildirirdi bazen olacakları milletine. Camîler kıymetliydi evet. Sultanahmet, Süleymaniye ve bilmem hangi minarede, kıvrım kıvrım uzayan kulaklara. Bir müezzin sesiyle kaç günahı silebilirse o kadar biliyor ve yaşıyoruz ebediyet mes'elesini.

Evet camîleri ne de çok severdik. Ve bu sevgi öyle hudutsuzdu ki, öz elinden kilit vurulabilirdi kapısına evvela(!)

Necip Fazıl işte bu davanın savaşını vermiştir. Sözde çağdaş bir gençliğin, öz mayasında katline cevaz veremezdi, mürekkebinin durgun sularda yüzen yelkenlisi.

Necip Fazıl, kelimelere bu denli hükmetmişken, sözcüklerin gücünde portresini çizmek de mes'ele oluyor kalemimde. Ama hazan rüzgârlarıyla savrulmuş yaprakların dahi bir diyeceği vardır. Söylemenin zarafeti terzi işçiliğinden geçmeli. Alınacak dersler var kardeşlerim! Bilmem kaç mesafelik iman yüksekliğinden, bilmem kaç mesafelik küfür çukuruna seyahat eden ülkem.

Üstad kim bilir, sırf kurtuluş İslamdadır diyebilmek için de yaşamış olabilir demir parmaklıkların arka mahallelerinde.

Bugün Anadolu toprağının şahsında, İslam ümmetinin

hüzün,gözyaşı,kan ve feryat nağmeleri sancılı bir iğne ucu gibi deşer kulaklarımın kıvrımlarını.Ve biz 21.asrın tam da emekleyen bebek suretinde aşikar olduğu şu günlerde "kaldırımlar çağı"nı soluyoruz kirpiklerimizde.Kül rengine boyanmış kara göklerin bulutlarla kapanık olduğunu duyuyoruz.Yarın elbet bizim,elbet bizimdir diyen mısralar da olmasa diyorum.Ah!0 mısraların hürmetine Kudüs hâlâ ve Filistinli yetimin okşanılmışlık kokan saçları,hâlâ bize zimmetlidir.Ve hâlâ bir vebal gibi taşınır ordan oraya boynumuzda.Bu kuşatılmışlıktan feragat edilemez.İslam Gençliği şuurundadır.Her uzvundan sahiplendiği çocuk yüzlerinin masumiyeti akar secdelere.Ve İslam Gençliği ki,ilmik ilmik dokunmuştur Necip Fazılın edebiyat ve hakikat tabelalı tezgahında.

Ve Necip Fazıl,dokunaklı ruhların odunda nakış nakış işlenmiştir.Marifet bir eteğe yapışmaktaymış.Tam otuz yıl saatini işletip,mertebeler mertebesine mesafeli kalan,gökyüzünden habersiz uçurtma uçuran Necip Fazıl,ona yakan gözlerle bakan ustasının elinde,zamanın ve mekânın,günah bulaşığı kalp atışlarından,nabız hareketlerinden soyutlanmıştır.İslam ilaçtır,arama istidadıyla tezyin edilmiş gönüllerin,bulamama ıstırabıyla tutuşmuş kıpırtılarına.Ve Allah dostları,bu yolun nur mürekkebiyle yazılmış reçeteleri,rastgelinmeyen çağlar boyunca ecza dolaplarında.20. asırdayız.Kızgın yaz sıcağında bir makyajın akması gibi yanak istikametinde,eriyor iman gençliğinin ruh mahzenlerine çalınmış hakikat mayası.Necip Fazıl,çıkıp önümüze,durun kardeşler,kardeşlerim diyecektir,bu sokak çıkmaz sokak.Ve iman gençliğinin çıkmazlığından başka çıkışı olmayan,bürokrat,sözde aydın,iktidar kodamanları,uyanış sayhasının yer ve gök vicdanında rota çizmesinden ürkmüşlerdir.Kimdi?Hazır tam da silmek üzereyken hakikat nurunun kalıntılarını.Kimdi?Hak ve hakikat hesabında istikamet çizen ümmete.Kalem değil kalemşör,faniye değil ebedi olana tenezzül.Ve demir parmaklık,o devirde,öz evladını yurdumun,sindir ve yok et vasıtasıydı.Namaz,dua,tevhid,Allah diyen adama sadece hapsin

karanlığı layık görülürdü ve işte Necip Fazıl, bu liyakat mes'elesinin en ulvi mertebesinden seslenmiştir halkına. Esaret, özgürlük, iniş, çıkış, düzler ve yokuşlar. Ve dudaklarının kırmızılığını grinin bütün vahşi tonlarında kaybeden nesil. Emanet ve miras idrâkinden mahrum kalmışlığın faturasıdır bu kesilen dudaklarda. Özünü ve yükseliş, cihan hakimiyeti mefkuresinin unutulmasıdır çekildiğimiz her duada hesaba. Hatırlanmaya layık şeylerin, millet nezdinde unutulmuşluğunun, öz bünyede açtığı, mayhoş ve ekşimsi örgüsüyle yaralarımızın, yazgımızın ve duymak zorunda olup da dinlemek istemeyişimizin yükü, vebali ağır olmuştur. Gözyaşı; bir gözün çizebileceği en kurşuni renk cümbüşüdür. Kan ve hüznün kurşunun ağırlığında, ta kendisi. Bir mısra daha düşse sanki üstadın dilinden, sanki bir mısra daha. Merhem olacak tuz basılmış yaraların kana susamışlığına. Necip Fazıl budur. Minareler imparatorluğunda Ayasofya Davasıdır o. Pörsümüştü, tozlu devlet ve yönetim düzenlerinin, kan emici ve içten kemirici soysuz sistemin topyekün ve tüm benliğiyle karşısında alınan tavrın güzelliği. Cennet bahçelerinin peygamberler şehrinde açan bütün renkte ve kokuda hapseden insanlığımızı. Bir düzenin hayalidir damlayan her şiirde. Sabah masum birinin öldüğünü duyarsanız, akşam günbatımında, meydanda, darağacının kuruluşuna şahitlik edeceğimiz düzen. Necip Fazıl budur, bunun savaşını vermiştir. Ve ben şimdi, akıp giden önümden, ve kuşatan afakımın uçurumlarını. Nurdan heykellerin sönük bir pırıltısı olmanın iftihar yüklü heybesini omzumda, inancını yüreğimde, vebalini boynumda, ilahi bir emri muhafaza eder hassasiyetle taşıyorum. Ben diyorum, o deniz fenerinin ışığından beslenmiş, erimeye yüz tutmuş mumların, odada titreyen alev in acziyetinde olmaktan daha fazlası değilim. Ve ben İstanbulum, eritip ruhumu, kalıpta donduran, can ve sevgili. Ve ben Kudüs, Filistin, ümmet şövalyesi. Üstad mürekkebinden her "çile"de katre devşiren lisanına. Ben Ayasofyayım ve üstad Ayasofya. Gönül kapımıza kilit vurulabilir. Kalemimize mühür ve pıranga. Ama bütün bu olamayış halinde bile, olmuşların oldurganlığında pişmek ve yanmak savaşı. Ayasofya gibi asi bakışlı ve mağrur. Ve caka satan göğe minarelerimiz. Biz Fatihiz

ve biz Sultan Hamid.Öz lisanında okunan ezanın zarafetiyiz.Secdeler ve yarılması göklerin iki şak orta yerinden.Seccadede yaşanır devrim,kimsecikler okşamazsa madem.Ve biz ki nihayet,ebedi düğünde söylenecek şiirlerimizin hatrına,gericiyiz."Yolun Haktır,devam." dercesine ihtiva eden mavinin bütün tonlarını.Ve biz ki her namazda,soyunan ümmet şövalyeliğine.

Sonsuzluk kervanı,

peşinizde tek ayağından mahrum kalmışların inanmışlığında biz, o kutlu güne değin yaftalanışlarımızın gölgesinde sekeceğiz.

REMZİ KÖPÜKLÜ

KANLI YÜZYILDA BİR KARŞI DURUŞ

Yirminci yüzyıla baktığında ne görür insan? Eski zaman putlarından çok daha etkin bir putun, paranın, her zamankinden daha güçlü olduğu; kan sıcaklığı duymadan rahat edemeyen ellerde, yanlışı ellerde gelişen bilimin toplu insan kıyımlarına neden olduğu; sömürünün ortak bir tepkiyle karşılanacağı yerde yüz binlerce kilometrelik bir koşu yarışı gibi coşkuyla seyredildiği; rol model olarak yamyamların alındığı ancak yapılan caniliklerle onların bile mumla aranır olduğu; açların daha çıplak, daha hasta, daha zayıf, daha ümitsiz yaşarken, onların o zayıf sırtlarına basarak kazanç sağlayan kibar beyefendilerin daha etli, daha kürklü, daha göbekli görüldüğü yirminci yüzyıla baktığında ne görür insan?

Haksızlığın, zulmün ve açgözlülüğün şişerek patlama noktasına geldiği, dürüstlüğün kilo kaybından eriyip gittiği bir zaman olan o yüzyıl; bir kere bakınca bir daha bakmak imkansız olan ancak tekrar tekrar bakılması gereken bir cinnet ortamı olarak orada duruyor.

Ortada binlerce yıldır yapımı devam eden bir canavar var. Her bir organı farklı zamanlarda yerine oturtulmuş bu korkunç varlığa yirminci asrın hediyesi akıl oldu. Bu ruhtan yoksun sözde akıl, her düğümün yalnız onunla çözüleceği vehmini taşıyan zeki fakat kafasız insanlar marifetiyle, canavarı yürürken koşan, mide bulandırırken zehirleyen, ısırırken öldüren bir hale getirdi. Büyük gelişme, büyük ilerleme kaydeden bu yüzyıl, mutlu sofralarından, evlerinden, ailelerinden edilen, korkunç bir şekilde ölüme itilen insanların mezarlarıyla doldu. Canavar daha önce insan hayatını hiç bu kadar değersiz kılmamıştı. Beş asır kadar önce bir Avrupalı, koşarak kaçmaya çalışan üç yaşlarında bir Amerikan yerlisini tüfeğiyle vururken de, yirminci yüzyılda yine bir Avrupalı, binlerce insanı öldürmek için attığı atom bombasını taşıyan uçağa annesinin adını verirken de aynı aklın, aynı korkunç aklın neler yapabileceği, ne tür yıkımlara neden olabileceğini gösteriyordu. İnançsızlık çağıydı bu. Göklerden çekinmiyor, başıboş bırakıldığını zannediyor, dilediği haltı işlemekte serbest olduğunu düşünüyordu insan. Hakikate inanmamak ya da onu görmezden gelmek, haksızlık yaparken kendini mazur gösterecek sebeplerden biri oluyordu. Sanki bir daha dirilmeyecek, ölüm her şeyin sonu olacakmış gibi; öldürmekten de, haksızlık yapmaktan da, çalmaktan da, her türlü pisliğe bulaşmaktan da kendini alamıyordu insan.

Kanlı yirminci asırda aşağı yukarı seksen yıl ömür süren Üstad Necip Fazıl bu cinnetin birebir tanığı olarak hem onun çilesini çekmiş, hem sorunu olduğu gibi göstermiş, hem de

ondan kurtulmanın tek çaresini hayatı boyunca söylemekten geri durmamıştır. Bir şiirinde otuz yaşına kadar gökyüzünden habersiz uçurtma uçurduğunu söyleyerek belli bir zamana kadar dünyayı baştan sona saran bu büyük yangından uzak durduğunu da açıklar bir anlamda. Bu, gençliğinde fikir sancısı çekmiş değildir anlamı taşımaz. Yine bir çile vardır fakat bu yerine oturmuş, yolunu bulmuş bir çileden uzaktır. Daha çok boşlukta savrulan, kurtuluşu bohem denilen bir hayatta arayan bir sancı gibidir o. Otuz yaşına geldiğinde saat çalar, bulanık sular çekilir, tozlar esen tatlı bir rüzgarla kaybolur. Bir alim, bir büyük insan buna vesile olur. İnancın sarsılmaz bir sağlamlığa kavuşmasıyla sorular da olduğu yerden daha uzağa uzanır bir hale gelir. Neden? Niçin? Nasıl? Sorularla birlikte sorunların da büyümesi, genişlemesi kaçınılmazdır. Buna rağmen dünyanın, gerçek hayatın sadece bir gölgesi olabileceği gerçeği dev sorunların aşılmaz olmadığına da bir göstergesidir. Neler olmaktadır? Daha önemlisi neden böyle olmaktadır? Bu, sorunu olduğu gibi görme, teşhisi koyma devridir. Asıl sorun da burada başlar belki. "Anlamak yok çocuğum, anlar gibi olmak var. Akıl için son tavır, saçlarını yolmak var" dizeleriyle Üstad buna mı işaret etmiştir acaba? İnsan için sorunu işaret etmek kolay; onu kavrayabilmek, dahası onunla yaşayabilmek neredeyse imkansız gibidir. Gerçekler karşısında çıldırmamak için anlar gibi yapmak tek çaredir. Bundan sonra çare dönemi gelir. Kurtuluşun çaresi... Uçurumdan düşmekte olan insanlığı tekrar düzlüğe kavuşturacak, yaşanmaya değer hayatı keşfettirecek, kaybedilen güzellikleri yeniden bulduracak, artık pek bir önemi kalmayan insan hayatını her şeyden üstün tutacak, can vermiş olan adaleti tekrar diriltecek bir kurtuluş... Bütün değerlerin tepetaklak olduğu, her şeyin iflas ettiği bu ihtiyar dünyada insan neye güvenebilir? Çürümeden, değerini hiç yitirmeden, eskimeden hangi şey ayakta durabilir? Ayırt etmeden tüm insanlığı kucaklayacak, iyileştirecek el hangi gövdededir? Bu yükselen bulanık sulardan, bu tufandan insanı hangi gemi kurtarabilir?

Üstad, insanoğlunun sadece inanarak, taviz vermeden inanarak kurtuluşa ereceğini bizzat kendi yaşantısı ve eserleriyle güçlü bir şekilde söylemekten yılmamıştır. Bu inanç, İslam inancıdır. Yüzlerce yıldır büyüyen, sonunda patlayan, şimdi de daha büyük patlamalara neden olabilecek sorunlar hep onun varlığının görmezden gelinmesi, sesinin kısılmaya çalışılması, kenara itilmek istenmesi yüzünden olmuştur. Tek çare ondadır. Fakat o inanmayanlarca karalanmış, inananlarca da umursanmamış ya da hakkıyla bilinmemiştir. Bu tarihi hatayı, bu büyük haksızlığı; yazdığı eserler, verdiği konferanslarla olduğu gibi göstermiştir Üstad. İslam'ı tüm yönleriyle anlatmaya çalışmış, onu kalemiyle savunan ordunun etkin bir neferi olmuştur. İnsanlığı kurtuluşa erdirecek yegane çarenin O'nda olduğunu ömrünün sonuna kadar yüksek sesle dile getirmiştir.

Üstad'ın eserleri cinnetin ta kendisi olan yirminci yüzyıla bir tepkidir ancak sadece o yüzyıla sınırlı değildir. Yaşadığı dönemdeki olayların içyüzünü tarihle ve gelecekle birleştirmiş, sorunu bütün bir halde göstermek istemiş, bununla orantılı olarak topyekun bir çözüm sunmuştur.

Tarih Boyunca Büyük Mazlumlar isimli eserinde iki bin yıldan fazla bir zaman içinde zulme uğrayan insanları ve toplulukları inanç ayrımı gözetmeksizin sadece mazlum sıfatlarıyla göstermiş; adaletsizliğin, hırsın, gücü kötüye kullanmanın nelere mal olacağını belirtmiş; hakikati savunduğu, iftiraya uğradığı ya da sadece güçsüz ve masum olduğu için öldürülen ve haksızlığa uğrayan nice mazlumu bu vahşet çağında vicdanın en berrak sesiyle anmıştır.

İkinci dünya savaşı yıllarında yazdığı Para oyunuyla bu putun dünyayı alçaklıkla döndürdüğünü, onu kazanma hırsının insanoğlunu canavarlaştırdığını sergilemiş; kahramanına

cenneti anlattırırken ona “paranın geçmediği yer” dedirtmiştir. Oyunda, bu dünyada böyle bir cennet kurulamaz mı sorusunun yanıtı da hazırdır : “Yalancı çiçeklerle bahçe yapılabilirse, bu dünyada da böyle bir cennet kurulabilir.”

Üstad'ın Reis Bey oyunu haksızlığa, adaletsizliğe, itip kakmaya, yok etmeye batmış bu dünyaya merhameti, acımayı, herkesin insan gibi yaşamasına olanak sağlayacak karşılıklı saygı ve sevgiyi anlatmaya çalışır. Pişmanlıkla gelen bir kurtuluştur bu. Onun bir yanı da herkesin birbirini affetmesinden ve suçu karşısındakinden önce kendisinde görmesinden geçer.

İlk eserlerinden olan ve Maraş'ın işgali sırasında geçen Tohum'da ruhun gücünü olabildiğince göstermiş, bunu da okunduktan yıllar sonra bile o ilk taze haliyle hatırlanacak efsane bir karakterle, Ferhat Bey'le yapmıştır. Ferhat Bey tıpkı eserin ismi gibidir. Her yeri ele geçiren maddeye karşı verilen mücadelede, en imkansız anda bile soğukkanlı bir umudu asla yitirmemede onun karakteri hatırlanır. İnsanın yüreğinde yıllar içinde gelişir Ferhat Bey. O bazen bir düşünürdür, bazen bir fikrin kendisidir, bazen de Anadolu'dur. Tıpkı Üstad gibi...

Hasan Serin

Büyük Doğu Neslinin Üç Temel Vasfı

Bu yazıda Necip Fazıl Kısakürek üstadın inşa etmek istediği Büyük Doğu Neslini, üç temel vasfı ile beraber analiz edeceğim. Her söylem ve her fikir akımında olduğu gibi Büyük Doğu müktesabatında da bir takım temel sabiteler ve değişkenler vardır. Temel sabiteler sayesinde Büyük Doğu Nesli ilkesel tutumunu korurken, değişkenleri ile de yeni oluşan zemin ve şartlara göre esnek hareket etme fırsatını elde edebiliyor. Üstad'ın eser ve söylemlerinde ön plana çıkan üç temel sabitesi yani Büyük Doğu Neslinin üç temel ilkesi ve vasfı vardır; ehlisünnet inancı, tasavvufi gelenek ve Türk kimliği. Necip Fazıl'ın inşa etmeyi arzuladığı Büyük Doğu Neslinin yukarıda saydığım vasıflarını detaylı bir biçimde sırasıyla ele almaya çalışacağım.

Necip Fazıl'ın din algısını anlamak için *“Allah dostunu gördüm, bundan altı yıl evvel / Bir akşamdı ki, zaman, donacak kadar güzel ”* dizelerinde Allah dostu olarak bahsettiği mürşidi Abdülhakim Arvasi hazretlerini tanımak ve anlamak gereklidir. Çünkü Necip Fazıl'ın zihin dünyasını ve ruh iklimini yoğuran işte bu büyük zattır. Abdülhakim Arvasi hz. Anadolu coğrafyasına bin yıldır hakim olan ehlisünnet inancı üzere bir Nakşi şeyhi idi. *“Dinde söz sahibi olmak için, Ehl-i Sünnet alimlerini tanımak, o büyüklerin kitaplarını okuyup, iyi anlayabilmek ve bildiğini yapmak lazımdır. Böyle bir alim bulunmazsa, din düşmanları meydanı boş bulup, din adamı şekline girer. Vaazları ile kitabları ile gençlerin imanını*

çalmağa saldırarak millet ve memleketi felakete götürür." Onun ehli sünnet inancına dair olan bu hassasiyeti Necip Fazıl'ın eserlerinde de görülecek, hatta bu hassasiyet Üstadı "Doğru Yolun Sapık Kolları" isimli müstakil bir eser yazmaya dahi götürecektir. İslam'ın en doğru ve mutlak yorumu hatta bizatihi kendisi olarak görebileceğimiz ehli sünnet inancı, Necip Fazıl'ın Büyükdoğu gençliği için olmazsa olmaz bir sıfattır. Çünkü ehli sünnet velcemaat demek hem sünnet üzere olmak hem de cemaat yani ümmetin büyük çoğunluğu ile hareket etmek demektir. Üstadın Peygamber'e (as) ve onun sünnetine olan muhabbeti o kadar derindir ki eserlerinde peygamberin ismini zikretmekten dahi hicap ederek "O" zamiri ile iki cihan güneşini okuyucuya işaret buyurur. Kuran, sünnet ve ashab merkezli bir din algısı olan ehli sünnet inancı ayrıca Anadolu'daki bin yıllık müslüman Türk varlığının da tarihi ve geleneksel inancıdır. Üstad mutlak olarak hak üzere olan ehli sünnet inancının tarihsel bütünlüğü içerisinde sürdürülmesi gerektiğini istemiştir ve bu inancı Büyük Doğu Nesline güçlü bir şekilde aşlamıştır.

Necip Fazıl'ın tasavvufa ve tarikat erbabına duyduğu hürmet de yine ehli sünnet konusundaki hassasiyetinde olduğu gibi şeyhi Arvasi hazretlerinden gelir. Tasavvufu kesinlikle Kuran ve sünnetin haricinde oluşan bir olgu olarak görmeyen Üstad, tasavvufu şu şekilde tanımlamıştır: "*Tasavvuf, O'nun ruh emanetidir! Tasavvuf, O'nun batınıdır! Tasavvuf O'nun özüdür! O, kainatın varlık sebebi, Allah'ın sevgilisi ve insan ehramının son noktasıdır!*" (Kısakürek,1991,s.105). Tasavvufu hakikatin özü olarak kabul eden Necip Fazıl başta rabıta gibi meselelerde tasavvufa karşı olan şahıs ve akımlara karşı fikri ve ilmi mücadelelerde bulunmuştur. Bununla beraber o asla herhangi bir tasavvufi ekole mensup olmayan müslümanları tekfir etmemiş, muteber bir noktada durmuştur. "*Tasavvufu şeriaten çıkarıp bir nevi eğlence vasıtası, bir his manzumesi kabul eder gibi ondan ayırırçasına 'dinin esasıdır' demek*

cinayettir” sözleriyle tasavvufun hakkın batın yüzü olduğunu belirtmekle beraber tasavvuf erbabı olmamanın küfür olduğu tezini kesin bir dille reddetmiştir. Necip Fazıl tasavvuf karşıtlarıyla olduğu kadar tasavvufu istismar eden veya tasavvufa dair haksız ithamlarda bulunanlarla da mücadele etmiştir. Özellikle İslam tasavvufunun batı felsefesinden ve İskenderiyye felsefesinden yahut Hint geleneğinden birer çalıntı veya kopya olduğu iddialarını da çok güçlü argümanlarla eleştirmiş ve bu tezleri tek tek çürütmüştür. İlgilileri bu tartışmaları onun ‘Batı Tefekkürü ve İslam Tasavvufu’ eserinde bulabilirler. Din adına ham yobaz ve kaba softa olma tuzağından Büyük Doğu gençliğini korumak isteyen Üstad, bunun ancak hikmet ve irfan geleneği ile yani şeriat dairesi içerisinde yaşayan bir tasavvufi ahlakla mümkün olacağını anlamış ve Büyük Doğu Neslini de bu istikamette olgunlaştırmaya çalışmıştır.

Necip Fazıl’ın konferans ve eserlerinde çoğu kez milliyetçilik ve Türklük vurgusuna rastlanmaktadır. Türklük onun mutlak ideali olan Büyük Doğu Neslinin üç ana sıfatından birisidir. Fakat belirtmek gerekir ki üstadın milliyetçilik ve Türklük vurgusu kaba bir ırkçılıktan, bir cahiliye adeti olan kabile taassubundan ve Fransız ihtilalinin seküler bir ürünü olan ulusçuluktan (nationalism) tamamen farklı ve bağımsızdır. Üstad Babıali isimli eserinde Türklük ve milliyetçiliğe dair bakışını şu satırlarla izah ediyor. *“Halbuki biz, Türk’ü müslüman olduğu için sevecek ve müslümanlığı nispetinde değerlendirecek bir milliyetçilik anlayışı peşindeydik ve bu anlayışa “Anadoluculuk” ismini veriyorduk. Bir konferansımızda, 15 yıl sonra söyleyeceğimiz gibi, eğer gaye Türklükse mutlaka bilmek lazımdır ki, Türk müslüman olduktan sonra Türktür!” tezini güdüyorduk*”. Yani onun zihin dünyasında tahayyül ettiği Türk, müslümanlığı kabul eden Türktür. Bu da Üstadın milliyetçilik anlayışının inanç ve değer temelli olduğuna işaret eder. Zira alıntımızın ilk cümlesinde

kendisinin de ifade ettiği gibi Türk'ü müslümanlığı nispetinde yani takvası mukabilince değerlendirecektir. Ayrıca "Anadoluculuk" nitelemesi de milliyetçilik tasavvurunun, coğrafyayla dolayısıyla da medeniyet ve tarih kavramları ile bağlantılı olduğunu gösterir. Onun miliyetçilik algısı aynı zamanda hamasetten uzak durmayı ve makul düşünmeyi esas alır. *"Gerçek milliyetçilik, insanın bağlı olduğu ırkı olanca hususiyetleriyle, iyi ve kötü her tarafıyla murakabe edebilmesi sayesinde vücuda gelir"* (Kısakürek,s.117 rapor7-9). O, bir aydın sorumluluğu ile milletin içinde bulunduğu mevcut durumu gerçekçi bir şekilde analiz etmeye ve keşfettiği sorunlara çareler aramaya gayret etmiş. Türk milletin eksi ve artılarını açık bir biçimde ortaya koyarak hayalperestliğe aldanmadan Türk'ü ve onun tarihini eserlerinde analiz etmiştir. Mesela Türklerin askerlikte, iman ve ahlak istidatında ve bazı güzel sanatlarda nice başarılar elde ettiğini fakat aynı zaman da İmam-I Gazali seviyesinde bir mütefekkir yetiştiremediğini ifade etmiştir. Bu tutumu onun kavmiyetçilik yapmadan kavmini sevmeyi prensip edindiğini gösterir. Aslında Üstadın bu tavrı Mecmau- zevaid'de rivayet edilen bir hadisi şerifle izah edilebilir. Vasile b. El-Eska' anlatıyor: Hz. Peygamber (a.s.m)'e "Kişinin kavmini sevmesi asabiyet/ırkçılık sayılır mı?" diye sordum. "Hayır, asabiyet/ ırkçılık, kişinin kavminin yaptığı zulmüne yardımcı olmasıdır." diye buyurdu. Necip Fazıl kavmini her daim sevmiş fakat küfre ve batıla hizmet edenleri sırf kendi kavminden olduğu için savunma yanlışına düşmemiştir. Necip Fazıl, Anadolu coğrafyasındaki müslüman Türk tecrübesini olduğu gibi alıp Büyük Doğu Neslinin zihnine ve gönlüne nakşetmiştir.

Yukarıdaki paragraflarda Necip Fazıl'ın Büyük Doğu Nesli'nin düşünsel anlamda beslendiği üç ana damarı; yani ehlişünnet inancını, tasavvufi geleneği ve Türk kimliğini Üstadın penceresinden analiz etmeye çalıştım. Bu değerlendirmelerde Necip Fazıl'ın Büyük Doğu külliyatında bahsi geçen mevzulara dair genel bakış açısı esas alınmıştır. Anadolu İslam tecrübesinin yeniden diriltilmesi olarak da görebileceğimiz

Büyük Doğu Neslinin inşası ancak ve ancak Üstad'ın bizlere miras bıraktığı Büyük Doğu müktesebatını doğru bir şekilde kavramakla gerçekleşecektir. Yazıyı bitirirken son sözü Büyük Doğu Neslinin mimarına bırakıyorum: “bu gençliği karşımda görüyorum. maya tutması için otuz küsur yıldır, devrimbaz kodamanların viski çektiği kamıştan borularla ciğerimden kalemime kan çekerek yırttığım, kıvrandığım ve zindanlarda çürüdüğüm bu gençlik karşısında uykusuz, susuz, ekmezsiz, başımı secdeye mihlayıp bir ömür allah'a hamd etme makamındayım. genç adam! bundan böyle senden beklediğim, manevî babanın tabutunu musalla taşına, anadolu kıtası büyüklüğündeki dâva taşını da gediğine koymandır. “surda bir gedik açtık; mukaddes mi mukaddes! ey kahbe rüzgâr, artık ne yandan esersen es! ..” Allah'ın selâmı üzerine olsun!

Abdurrahman Yavuz